

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Ōrigenus Tōn Eis Tas Theias Graphas Exēgētikōn Hapanta Ta Hellēnisti Heuriskomena

Origenes

Coloniæ, 1685

Origenis Commentariorum In Evangelium Secundum Johannem Tomus
Vigesimus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79869](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79869)

[illegible]

A Dei,] qui erat in principio apud Deum ; dum illius cognitione fruitur, nihil à ratione alienum facturus est: sic qui credit, quod ipse est pax nostra, haudquam quidpiam operabitur dissidii, aut belli. Quin etiam quandoquidem Christus non solum fuit sapientia, verum etiam Dei potentia, qui credit illi, in quantum potentia Dei est, haudquamquam erit impotens ad præclara. Proinde necessarium non considerantes patientiam, & fortitudinem, propter illud: *Et nunc quæ est patientia mea, nonne Dominus?* etiam fortitudo mea, & substantia mea Dominus, dicemus, quod si credimus ad labores, non credimus illi, in quantum est patientia; & si infirmamur, non credimus ei, in quantum est robur. Quod si collegeris cæteras Christi considerationes, non difficulter inuenies ex his quæ diximus, quoniam pacto qui non credit Christo, moriatur in peccatis suis. Nam qui fuerit in his, quæ contraria sunt considerationi eorum rerum quæ est Christus, in suis peccatis moriatur. Dicebant ergo illi: *Tu qui es?* Consequens erat, ut audientes quæ à Jesu dicebantur cum multa potestate, interrogarent, quis esset talia loquens: videbatur enim esse aliquis homine major, & natura quædam divinior, Servator dicens: *Nisi credideritis quod ego sum, moriemini in peccatis vestris.* Illud ergo: *Tu qui es?* veluti postulantium est responsum, Ego sum Christus; vel, Ego sum ille Propheta; vel, Ego sum Helias: vel Ego sum Angelus Dei: neque enim, nisi unus ex his esset, ac similis eis, proferret

D talia verba gemina.

ΩΡΙΓΕΝΟΥΣ ΟΡΙΓΕΝΙΣ

ΤΩΝ ΕΙΣ ΤΟ ΚΑΤΑ

COMMENTARIORUM

ΙΩΑΝΝΗΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

IN
EVANGELIUM

ΕΞΗΓΗΤΙΚΟΝ

SECUNDUM IOHANNEM

ΤΟΜΟΣ *

TOMUS VIGESIMUS.

Εἰκοσὸν παρορροῦντες εἰς τὸ κ^η ιω^ε
 ἁνίην εὐαγγέλιον τόμον, φιλοθεώτατε
 ὁ φιλομαθέσατε ἐν κυρίῳ ἀμβρόσιε, εὐχό-
 μεθα ἐκ τ^ο πληρώματος ὁ τ^ο ἡς τ^ο θεῶ, εἰς ὃν
 ἐνδόκησε πᾶν τὸ πλῆρωμα κατοικήσασθαι
 νοήματα πληρῇ, ὃ ἵν' ἔως ἔπω, νασά,
 ὃ μηδὲν ἔχοντα διακενόν, τὸ εὐαγγέλιον κα-

Vigelimum Tomū in Evangelium à
Johanne traditum commentatu-
ri, Dei amantissime, atque in Domino
exercitativissime Ambrosii, decentissime
precamur ē plenitudine Filii Dei (in
quem propenso animo fuit omnis ple-
nitude divinitatis habitare) accipere
sensus plenos, &, ut ita dicam, solidos,
nihilq; vacui habentes, ut Evangelium,
Nn 3 quod

ροῦτες τὰ σπέρματα αὐτῶν. ἢ τις γινώσκων, ἢ
 τῶν κλαυθμῶν πορεύων πρὸς ψυχῶν εἰς γέ-
 νειον ἐρχομένων καὶ ἀποστάτων, φερεσάν τὰ
 σπέρματα, ἢτοι πλείων δικαίων, ἢ ὀλιγοτέρων,
 ἀδικῶν, ἢ ὁμοίων. καὶ ἐννοεῖται θεωρῶν ὡσε-
 ρεῖ γεωργὸς ἀγωνιστῶν περὶ ὧν ἔχει σπερ-
 μάτων, πῶς αὐτὸς μὲν γεωργήσῃσι, λέγων δὲ
 τὰ διαφέροντα, αὐτὸς δὲ μὴ ἀπέρῃσιν, εἴγε ἐρ-
 χονται καὶ μὲν χεῖρον σπέρματων. ποῖον γὰρ
 εὖκος κλαυθμὸν κλαίειν τέτρες περὶ ὧν φησιν ὁ
 λόγος. πορεύομενοι πορεύοντες καὶ κλαίον, αἰ-
 ροῦντες τὰ σπέρματα αὐτῶν, καὶ ἐλπίς γε ἀγα-
 θή ἐστιν οἷς πορεύομενοι, καὶ κλαίοντες, αἰρῶσι
 τὰ σπέρματα αὐτῶν. ἔτοι γὰρ ὡς ἡλίπιδος ἐρ-
 χόμενοι ἔξωσιν ἐν ἀγαλλιάσει, αἰρῶντες τὰ
 σπέρματα αὐτῶν. ὡς δὲ ἑτέρωθεν ἦλθον περὶ
 ὧν εἶποις αὐτῶν. πορεύομενοι πορεύοντες, καὶ ἐνέ-
 λων, αἰρῶντες τὰ σπέρματα αὐτῶν, οἷς ἀκο-
 λουθεῖται. ἐρχόμενοι ἢ ἔξωσιν ἐν κλαυθμῶ,
 αἰρῶντες τὰ σπέρματα αὐτῶν, περὶ ὧν εἶποις
 αὐτῶν. ἐλπίσθησαν ὡς ἡλιπιδος δωματίων, ὅς
 περὶ τῆς ἐκπαθήσας, ἀπερῶν. ἢ ὅτι ἐπλή-
 ρωσεν τὴν χεῖρα αὐτοῦ ὁ θεὸς τῶν, καὶ τὸν κόλπον
 αὐτοῦ ὅτα σπέρματα συλλέγων, καὶ ὅτι ἐπὶ τοῖς
 ἀδελφοῖς, διὰ λόγια κυρίου ἐφ' ὑμᾶς. καὶ ὅρα εἰ
 διώταται καὶ ἔτο βαρύτερον καὶ μυτικώτερον
 λέγων διὰ τῆς σωτηρίας ἡμῶν. μακάριοι
 κλαίοντες νῦν, ὅτι γελάσονται. καὶ τ'. εἰ μὴ
 γελῶντες νῦν, ὅτι πενθήσετε καὶ κλαύσετε.
 ὅτι μὴ τοῖς μεταφρεσέων τις ἐστὶ δικαίων
 σπέρματι, ἔτο πλείονας φέρε δικαιοσύνης
 λόγος, ὡς διὰ ἔτο μὲν γεγραπταί. σπερ-
 μα ἀβραάμ δ' ἐξοὶ αὐτοῦ, ἢτοι ἰακώβ, ἐκλεχθεὶς
 αὐτῷ. διὰ ἔτο δὲ πῶς εἶναι τὸ περὶ ἡσάνης
 ἐρχομένων, μέζων ἐν γυναικὶς γυναικῶν ἰωάννης
 ἢ βαπτιστῆς ἀδελφὸς ἐστίν. ἐν τῇ τοῖς δὲ γυναικῶν τοῖς
 τόποις περὶ ὧν εἰ μὴ λόγος ἔχει τὸ ἀφανίζεσθαι
 πᾶσι τὰ σπέρματων ὑπὸ θεοῦ, ἵνα μὴ πλείονα
 κακὰ ἢ ἐπὶ τῆς γῆς, σπειρομένων τῶν μὴ ἐχόν-
 των ἀφορμὰς διὰ κερήνων περὶ τῶν γεωργῶ-
 νται διὰ διαφερόντων σπέρματων. διὰ ἔ-
 το καὶ κλυσμός γίνεται, ἵνα ἔξαφανισθῇ
 τὸ καὶ σπέρμα, ὅτι αὐτὸς δυνάμεν τῶν ἀπ'
 αὐτοῦ γινόμενων ἐχθρὸν πᾶσι γεωργήσῃσιν, εἰ μὴ τὰ
 διὰ ἡσάνης μόνον. ὅτι ὁ καὶ κλυσμός ὑπὲρ
 ἔξαφάνισθαι τὸ σπέρμα ἔτι καὶ γινώσκται
 παρρησίᾳ ἢ πηγερὰ μὲν ἔτο σολομώντος σο-
 φία διὰ τέτων. διὰ τῆς ἢ ἀπ' αὐτῆς ἀδικῶν ἐν
 ἐργῇ αὐτῇ, δὴλον δ' ὅτι τῆς σοφίας, ἀδελφοκτε-
 νοῖς συναπώλετο θυμοῖς, δι' ὃν καὶ κλυσμένον γλῶσσιν ἔσωσε σοφία δι' οὗτελῆς

Atentes semina sua. Consideret enim qui
 potest quarundam animarum iter, ve-
 nientium in ortum cum fletu, & semina
 ferentium, vel plurium iustorum, vel
 pauciorum, atque iniustorum similiter.
 Is etiam intuens veluti agricolas pro se-
 minibus quæ habeant sollicitos confi-
 deret, quomodo hæc quidem excolant,
 nempe semina præstantia; illa vero non
 quidem seminant, quandoquidem ve-
 nient etiam cum pravis seminibus. Qua-
 lem enim fletum probabile est hos plo-
 rare, de quibus inquit Sermo: Euntes
 ibant, & flebant, mittentes semina sua:
 Ac profecto bona spes est in euntibus,
 ac fletibus, mittentibus semina sua: hi
 namque tanquam omnino venientes
 venient in exultatione, portantes manipu-
 los suos. Et fortassis etiam alii vene-
 runt, de quibus illud dici posset: Eun-
 tes ibant, & ridebant, mittentes semina
 sua: quos illud sequitur: Venientes au-
 tem venient cum ploratu, portantes
 manipulos suos: de quibus dici posset:
 Geniti sunt veluti gramen domorum:
 C quod antequam evelleretur, exaruit: cuius 7. 8.
 non implevit messor manum suam, & si-
 num suum, qui manipulos colligit: & non
 dixerunt prætereuntes: Benedictio Domi-
 ni super vos. Et vide, num hac ratio-
 ne sacratius, & profundius dixerit Ser-
 vator noster: Beati, qui nunc flet, quo-
 niam ridebunt; & illud: Vobis qui nunc
 nunc ridetis, quoniam plorabitis, & flebi-
 tis. Atque sane quanto quis est feminis
 juniorum iustorum, tanto plures iusti-
 tiæ fert rationes, adeo ut propter hoc
 scriptum sit: Semen Abraham, servus eius;
 filii Iacob, electi eius. Propter hoc etiam
 aliquo modo de Johanne illud dictum
 est: Major inter natos mulierum Iohan-
 ne Baptista nemo est. Ad quæ loca cum
 perveneris, adhibe animum, num ratio-
 nem habeat deleri à Deo quædam fe-
 mina, ne mala multiplicentur super ter-
 ram, dum hi seminant qui nullas occa-
 siones habent à melioribus progenito-
 ribus excolendi præstantia semina;
 hanc enim ob causam diluvium fit, ut
 deleatur Cain semen: posteris ipsius a-
 lioquin habere non valentibus aliquid,
 Equod excolerent, nisi semina ab A-
 dam provenientia. Quod vero dilu-
 vium feminis Cain delendi causa fa-
 ctum fuerit, Sapientiæ liber Salomoni
 inscriptus, his verbis docet: Recedens au-
 tem ab ipsa (nempe Sapientia) injustus in ira
 sua perivit, cum animis fratricidis: per
 quem inundatam terram rursus servavit
 Sapientia, vili ligno iustum gubernans.

κτῶν οἱμοιοὶ τῶνδε, ἢ τοῖςδε. ἐστὶ δὲ ἰδεῖν ὅτι
 καὶ τὸν λόγον τῆς γυναικὸς, ἢ τῆς πα-
 τερὸς τῆς γυναικὸς, ἢ τῆς ἀδελφῆς αὐτῆς, ἢ τῆς
 πάππας αὐτῆς, καὶ τῶν ἐν ταῖς μίξεσι βρασμῶν,
 ἀλλὰ πρῶτον σφοδρῶν ὡς ἡλικιωσὶν τῶν
 σπέρματι λόγων. ταῦτα δὲ μετὰ τὴν
 ἡλικίαν πεπληρωμένῳ ψυχῇ νοητῶν σπέρ-
 ματων, ἐληλυθότων δὲ πρῶτον ὀνομαζομένων
 πατέρων αὐτῆς, καὶ τῶν πολλοκίνητον ἢ
 δικίνητον τῆς ἡγεμονικῆς, καὶ τῶν τοιαύ-
 τας ἡλικίας ἡλικίαν σπέρματι τῶν οἰονεῖ
 σπέρματι πνεύματος πατέρων λόγοι, ὡν γεωργί-
 ας πνεύματος, ὅς ἡλικίαν τῆς ἀβραάμ, δη-
 λῶν δὲ ὅτι αὐτὸς ὡν καὶ τῆς νῶς, ἀλλὰ τῆς νῶς,
 ἐχ' ὡς δὲ ἐν αὐτῇ καὶ τῆς ἀβραάμ, καὶ ἀλλὰ τῆς
 χαλκῆς, καὶ ἀλλὰ τῶν πρὸς τῶν δικαίων, ἢ τῆς ἀ-
 δικίας. πλὴν ἢ μὴ ὁμοίων, καὶ τῶν αὐτῶν ἐληλυθ-
 ῶν πάντες σπέρματων, ἀλλὰ ἐδὲ ἐληλυθῆς πρὸς
 κενὸς σωτηρίων, καὶ ἀγίων σπέρματων. εἰ μὴ
 ἀποδοσθῆναι πρὸς ἡμᾶς, καὶ εἰς τὸ ἅμα πα-
 ραπείμῳ τῶν δὲ τῶν εὐδοκίαν, ὅτι δὲ πο-
 λυπλοῦσθαι καὶ τῶν κακίαν, καὶ χωρὶς δέξιν
 σπέρματων εἰς ἐληλυθότας εἰς τὸν εἶον, καὶ δι-
 σωπῆσθαι δὲ τῶν. διωκται δὲ τοῦ ἐν τῶν λίθων
 τῶν ἐγγράμπτων τῶν ἀβραάμ. τὰ δὲ εἰρη-
 μῶν πάντα ἀπὸ σπέρματος ἀβραάμ, καὶ τῶν
 ἀνάλων τῶν ἐχόντων δι' ἡλικίαν ἀπὸ παρὰ
 ἡλικίας, εἴπερ παρεδεδόξαμεθα * καὶ κατὰ τῶν
 σωματικῶν εἰρημῶν τῶν. ὅτι ἀπὸ αὐτῶν εἰ μὴ εἰς
 τὰ σπέρματα τὰ διπολωδὸτα οὐκ ἰσραήλ, καὶ
 τῶν. ἐδὲ ἐν τῶν ἰσραήλ τῶν αὐτῶν πρὸς ὅσον, καὶ
 ὅσα τέτοις εἰρημῶν παραπλησίως. εἰκοσι δὲ
 εἴται, πρὸς τῶν λόγων, μὴ χωρεῖν τὸν λόγον, καὶ
 διναμῶν εἰς αὐτῶν, δι' ἡλικίαν μεγέθους ἰδὲ
 τῶν ὑπὲρ αὐτῶν, χωρεῖν, ἐπείπερ ἐτι ἡσθαι σπέρ-
 μα τῶν ἀβραάμ μόνον. εἰ τῶν πρὸς τῶν εἶναι σπέρ-
 μα τῶν ἀβραάμ, ἐγγενησθῶν, καὶ εἰς μέγεθος,
 καὶ αὐτῶν τῶν σπέρμα τῶν ἀβραάμ ἐπεδεδώ-
 κη, ἐν τῶν μεγέθει, καὶ τῶν αὐτῶν σπέρμα τῶν
 ἀβραάμ, ἐπεχωρησάμεν ὅτι τῶν ἰσραήλ λόγων. καὶ
 μετὰ τῶν δὲ δὲ φησὶς ὅτι ὁ λόγος καὶ χωρεῖ
 ἐν τοῖς μὴ παρὰ τῶν δὲ τῶν εἶναι σπέρμα
 τῶν ἀβραάμ, μὴ δὲ ἐληλυθόσιν εἰς τῶν χρεῶν *
 αὐτῶν τέκνα. εἴται δὲ καὶ διποκτεῖναι θέλει τὸν
 λόγον, καὶ ὡς περὶ συντελεῖν αὐτὸν, τῶν μεγέθους
 μὴ χωρεῖν αὐτῶν. καὶ αἰ γὰρ θεωρεῖν τῶν μὴ
 χωρεῖν αὐτῶν λόγον, διὰ τῶν βραχυτέρων αὐτῶν εἶναι
 σπέρμα, θελοντας διποκτεῖναι τῶν ἐνότητι τῶν με-
 γέθους τῶν λόγων, ὡς διναμῶν χωρεῖν αὐτῶν τῶν
 συντελεῖν αὐτῶν, καὶ * μέλη αὐτῶν, οἷον ἐγγε-
 νῆται.

Pars II.

tur his, vel illis similes. Cernete vero
 etiam est rationem conjugis, vel fratris
 ejus, vel avi ejus prevailere, juxta con-
 cussiones quæ sunt in mixtionibus, dum
 simul omnes eousque concutuntur,
 quoad prævaleat aliqua ratio feminalis.
 Hæc igitur transferantur ad animam
 feminibus intelligibilibus plenam, quæ
 venerint à quibusdam qui patres ejus
 dicuntur, & veluti feminales quædam
 patrum rationes perficiantur, propter
 multam mobilitatem, agilitatemque,
 & intensionem ad tales imaginationes
 ejus partis animæ quæ præstantissima
 est, quæ si excolantur, erit aliquis filius;
 hic quidem Abraham, Noë nihilominus
 etiam filius: ille vero Noë, non ita tam-
 en ut etiam Abraham sit filius: rursus
 alius Chanaan, & item alius alicujus
 justorum, vel injustorum. Attamen
 nec cum similibus, iisdemque femini-
 bus venimus omnes, nec etiam vacuus
 salutaribus, & sanctis feminibus venit
 quispiam. Nisi forte hac in re quis non
 refellat, præsidium à Deo proveniens
 adducens in medium; quod ne de pes-
 simis quidem desperat, qui nullis femi-
 nibus optimis in vitam venerint: & sa-
 ne ex hoc dicto refellere nos quis pot-
 est: *Potens est Deus ex hisce lapidibus suscitare filios Abrahæ.* Cæterum omnia
 quæ diximus de semine Abraham, deque
 his qui similitudinem cum hoc habent,
 jure admittimus, si admittamus juxta
 corporalem intelligentiam dictum
 fuisse illud: *Non sum missus, nisi ad oves Israel;* & illud: *Ne in Israele quidem tantum fidei inveni;* &
 quæ his similia dicta sunt. Videntur
 autem hi ad quos est sermo non capere
 sermonem, qui præ præstantia magni-
 tudinis suæ, quæ supra ipsos erat, non
 habebat locum in eis; quandoquidem
 semen Abraham adhuc tantum erant.
 Quod si Abraham semen cum essent, ad-
 didissent illud Abraham, semen excole-
 re, ut magnum fieret, & augetur, ac-
 crevisset illud certe ad incrementum,
 magnitudinemque seminis Abraham;
 atque percepissent Jesu sermonem. Et
 hæcenus quidem dices Sermonem non
 cadere in eos qui non eo usque profe-
 cerunt, ut semen Abraham cum essent,
 fierent etiam ejus filii. Hi etiam in-
 terficere volunt Sermonem, veluti
 quæ ipsum conterere; magnitudinem
 non capientes ejus. Proinde aliquos
 semper est cernere non capientes Ser-
 monem, quod breviora sint eorum va-
 sa, volentes interficere unitatem Ser-
 monis: quasi cum ipsum interfecerint,
 capere possint contritionem ejus, & di-
 videre cum in his in quibus fuerit. Hic
 sanè

